

Skyddad natur

En rapport till Naturvårdsverket om allmänhetens syn på skyddad natur

Jenny Börlin, Kantar Sifo

Lina Lenefors, Professional Management

29 juni 2018

Projektnummer 1539819

Metod och urval

- hur undersökningen genomförts

Bakgrund: Naturvårdsverket har gett Professional Management och Kantar Sifo i uppdrag att kartlägga allmänhetens kännedom och inställning till skyddad natur, naturreservat och nationalparker.

Målgrupp: Allmänheten i åldrarna 18-79 år.

Metod: Webbundersökning i Sifo:s Onlinepanel.

Frågor: Frågor om inställning till skyddad natur respektive naturreservat och nationalparker för utomhusaktiviteter. Några av frågorna har tidigare ingått i en annan undersökning (Kantar Sifo:s anseendemätning gällande myndigheter), medan några av frågorna ställs för första gången i denna undersökning. Vid jämförelse mellan åren bör man ha i åtanke att frågorna ställdes i ett annat sammanhang i tidigare års undersökningar, vilket kan ha påverkat respondenternas svar.

Antal intervjuer: 1 002 intervjuer.

Fältperiod: 29 maj – 12 juni 2018.

Projektledare Sifo: Jenny Börlin

Sammanfattning

- några slutsatser av undersökningen

- 96 procent **känner till** Naturvårdverket. Totalt sett är kännedomen desamma som tidigare år.
- År 2018 uppger 98 procent att de är helt eller delvis eniga med att det är **viktigt att skydda natur**. Jämfört med år 2017 har andelen eniga ökat signifikant, från 94 procent till 98 procent.
- Av de som tycker att det är **viktigt att skydda natur** motiverar 3 av 10 det med att det är *Viktigt att leva i balans med naturen/vi lever av naturen/det viktigaste och mest grundläggande vi har*.
- År 2018 uppger 56 procent att de håller med om att **naturreservat och nationalparker är viktiga för deras utomhusaktiviteter**. Samtidigt är det 15 procent som inte håller med på att dessa är viktiga för deras utomhusaktivitet.
- Av de som **håller med** om att naturreservat och nationalparker är viktiga för deras utomhusaktiviteter uppger 40 procent att det hänger samman med *Rekreation/komma ut i naturen/ avkoppling/energi*.
- Av de som **inte håller med** uttrycker 35 procent att det *Går att göra aktiviteter utan nationalpark/Är inte beroende av reservat* som motiv.

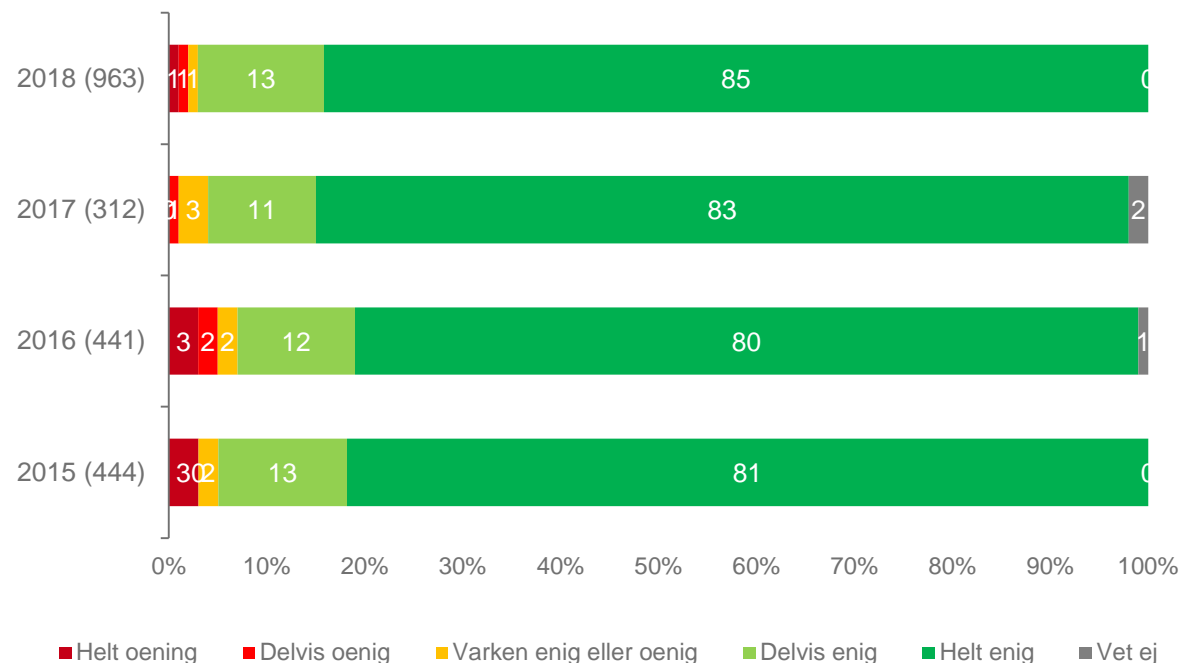
2

Inställning till skyddad natur

Inställning till skyddad natur

I vilken grad håller du med om följande påstående? Det är viktigt att skydda natur

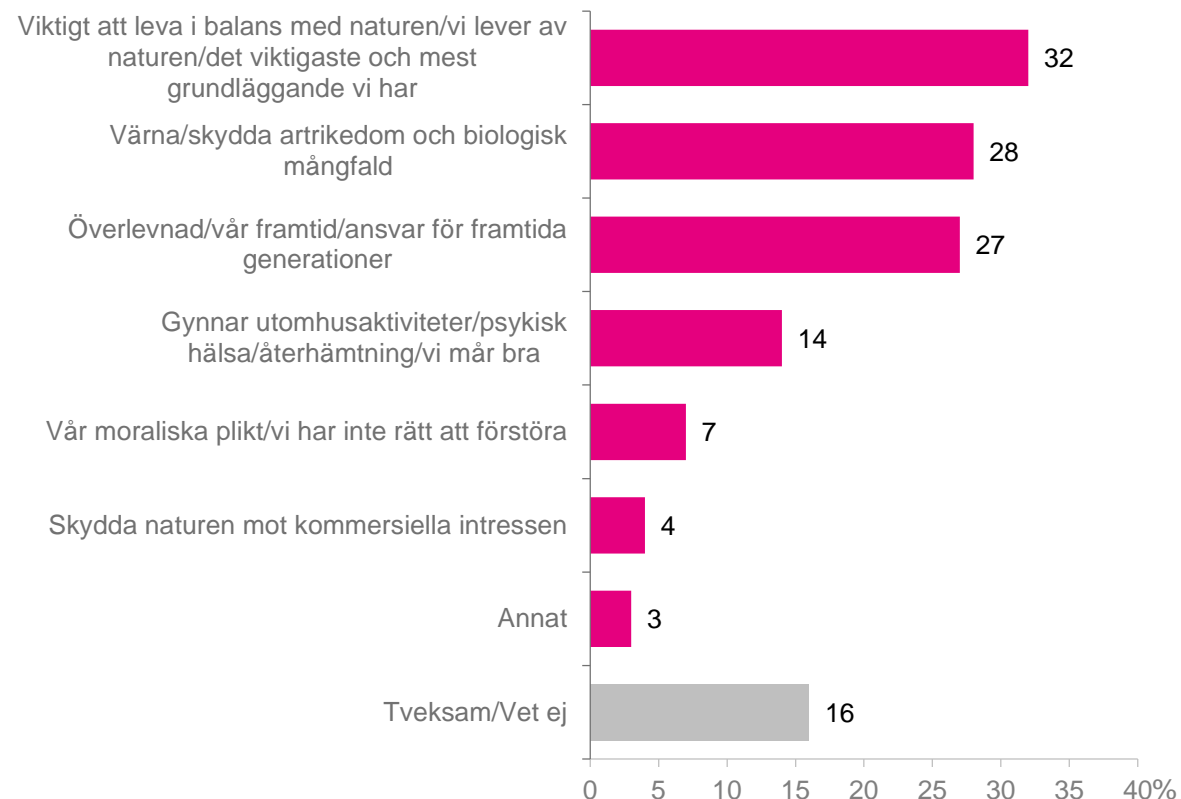
- 96 procent har kännedom om Naturvårdsverket. Totalt sett är kännedomen desamma som tidigare år. Dessa 96 procent har fått besvara frågor om skyddad natur respektive naturreservat och nationalparker.
- År 2018 uppger 98 procent att de är helt eller delvis eniga med att det är viktigt att skydda natur. Jämfört med år 2017 har andelen delvis/helt eniga ökat signifikant, från 94 procent till 98 procent.
- Kvinnor uppger i högre grad att de är eniga om att det är viktigt att skydda natur (98%), än män (96%).

Inställning till skyddad natur

Varför håller du med om att det är viktigt att skydda natur?

- De som är eniga med att det är viktigt att skydda natur har på en öppen fråga fått uttrycka varför de tycker att detta är viktigt. Svaren har kategoriserats och åskådliggörs i diagrammet till höger.
- Drygt 3 av 10 som tycker att det är viktigt att skydda natur uppger att de håller med för att det är *Viktigt att leva i balans med naturen/vi lever av naturen/det viktigaste och mest grundläggande vi har*.
- Kvinnor uppger i högre grad vikten av att *Värna/skydda artrikedom och biologisk mångfald* än män (K=32% och M=24%). Detsamma gäller för att det *Gynnar utomhusaktiviteter/psykisk hälsa/återhämtning/vi mår bra* (K=16% och M=12%).
- Boende i storstäder och storstadsnära kommuner uppger i signifikant lägre utsträckning att *skydda naturen mot kommersiella intressen* som skäl till varför det är viktigt att skydda natur (1%), än boende i övriga delar av landet (5%).

Inställning till skyddad natur

Varför håller du med om att det är viktigt att skydda natur?

Värna/skydda biologisk mångfald

"Värdefulla områden för framtiden får ej försvinna. Biologisk mångfald måste bevaras. Det som försvinner kan vi inte få tillbaka."

"Mångfald av djur är bättre än att ha få djursorter. Detta är på grund av att ekosystemet mår bättre av det. Dessutom så är det inte så roligt att ta bort arter och aldrig få se dem igen."

Gynnar utomhusaktiviteter

"Vi måste ha någonstans att återhämta oss. Är även bra för hälsan att vistas i naturen."

"Det är viktigt för rekreation och välbefinnande."

"Tycker det är väldigt viktigt att vi har natur där man kan röra sig och plocka svamp eller dylikt."

Vår moraliska plikt/vi har inte rätt att förstöra

"För att den inte skall skövlas och exploateras utan kontroll."

"Moraliskt (människan har ingen rätt att förstöra)."

Överlevnad/vår framtid

"Viktig för våra framtida generationer."

"Vi är beroende av den för att kunna leva vidare här på jorden."

"Utan naturen överlever vi inte"

"Utan naturen får vi inget syre och utan syre dör vi.."

Viktigt att leva i balans med naturen

"Världen måste andas och människan måste uppleva naturens under."

"Vi påverkas av hur naturen mår."

"Vi behöver naturen för att förstå vår plats i universum."

Skydda naturen mot kommersiella intressen

"Viktigt att inte låta kortsiktiga vinstintressen föra med sig långsiktiga problem på vår natur."

"För att enskilda, företag och kommuner oftast inte har helhetsperspektiv och långsiktighet och kan förstöra mycket i sin okunskap."

Inställning till skyddad natur

Följande ord/meningar har använts för att beskriva varför man håller med om att det är viktigt att skydda natur. Ju större text desto mer frekvent förekommer ordet i svaren.

Inställning till skyddad natur

Varför håller du *inte* med om att det är viktigt att skydda natur?

”Inom vissa gränser är det motiverat att bygga t ex vindkraftverk.”

”En del natur är viktig att skydda, men samtidigt måste folk kunna leva och ha en inkomst på landsbygden”

”Vi ska inte bara skydda naturen, den måste brukas och förvaltas. Ensidigt skyddande kommer inte att hjälpa naturen snarare tvärtom.”

”Miljöpartiet och gräsätare går till överdrift i miljötänket/naturfrågor.”

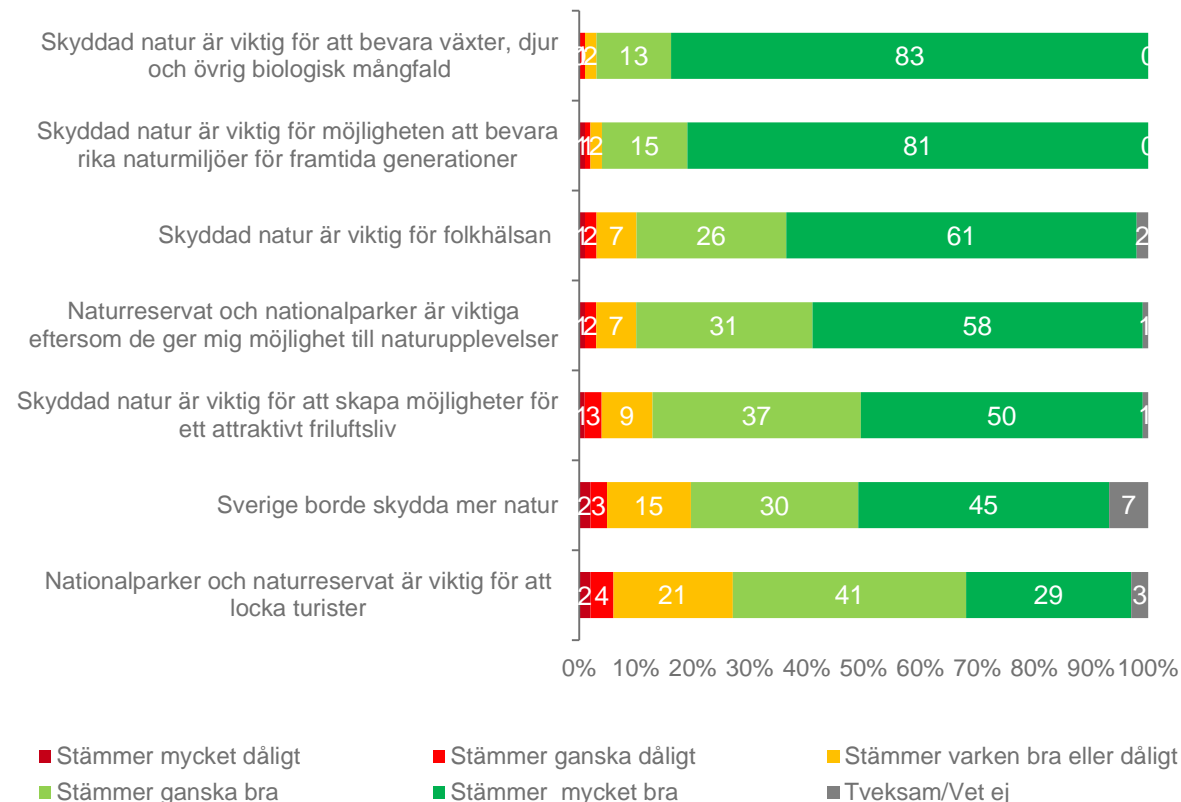
3

Påståenden om skyddad natur

Inställning till skyddad natur

I vilken grad stämmer följande påståenden med din uppfattning om skyddad natur?

- 96 procent uppger att det stämmer ganska eller mycket bra att *Skyddad natur är viktig för att bevara växter, djur och övrig biologisk mångfald* respektive *Skyddad natur är viktig för möjligheten att bevara naturmiljöer för framtida generationer*.
- Kvinnor uppger i högre grad än män att det stämmer bra att *Skyddad natur är viktig för att bevara växter, djur och övrig biologisk mångfald*, *Skyddad natur är viktig för möjligheten att bevara rika naturmiljöer för framtida generationer* samt att *Skyddad natur är viktigt för folkhälsan*.
- Åldrarna 18-29 år uppger i lägre utsträckning att det stämmer bra att *Skyddad natur är viktig för att bevara växter, djur och övrig biologisk mångfald* (93%), jämfört med övriga åldersgrupper.
- Boende i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner uppger i lägre grad att det stämmer bra att *Skyddad natur är viktig för folkhälsan* (82%), än boende i övriga delar av landet.

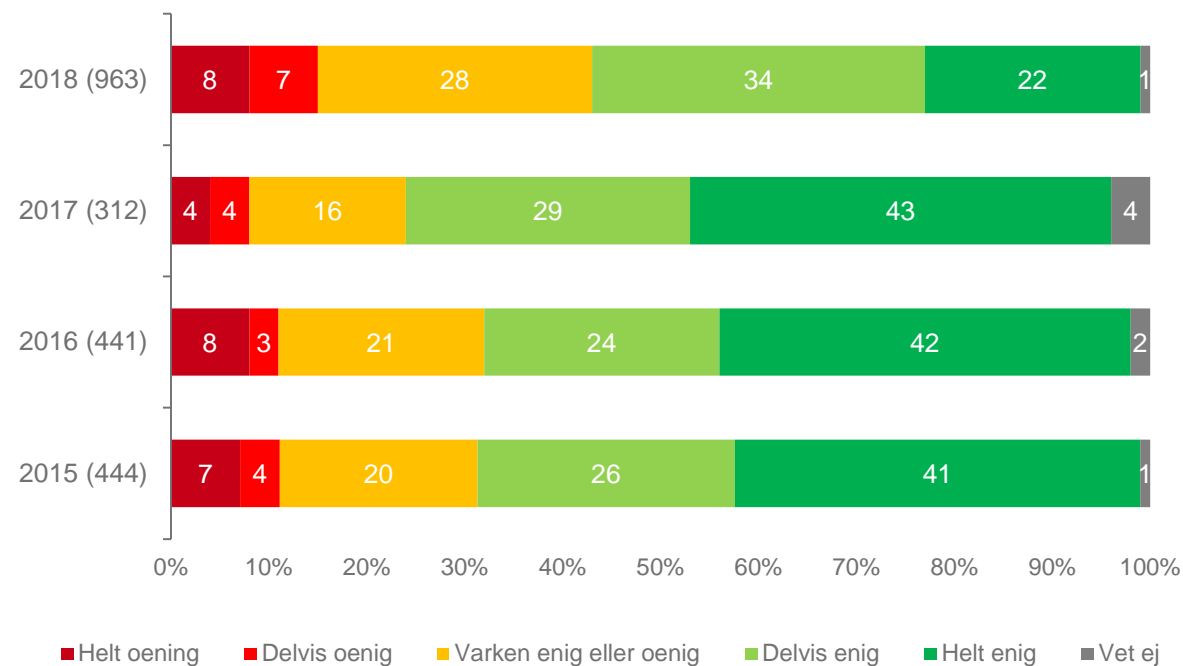
4

Inställning naturreservat och nationalparker

Inställning till naturreservat och nationalparker

I vilken grad håller du med om följande påstående? Naturreservat och nationalparker är viktiga för mina utomhusaktiviteter

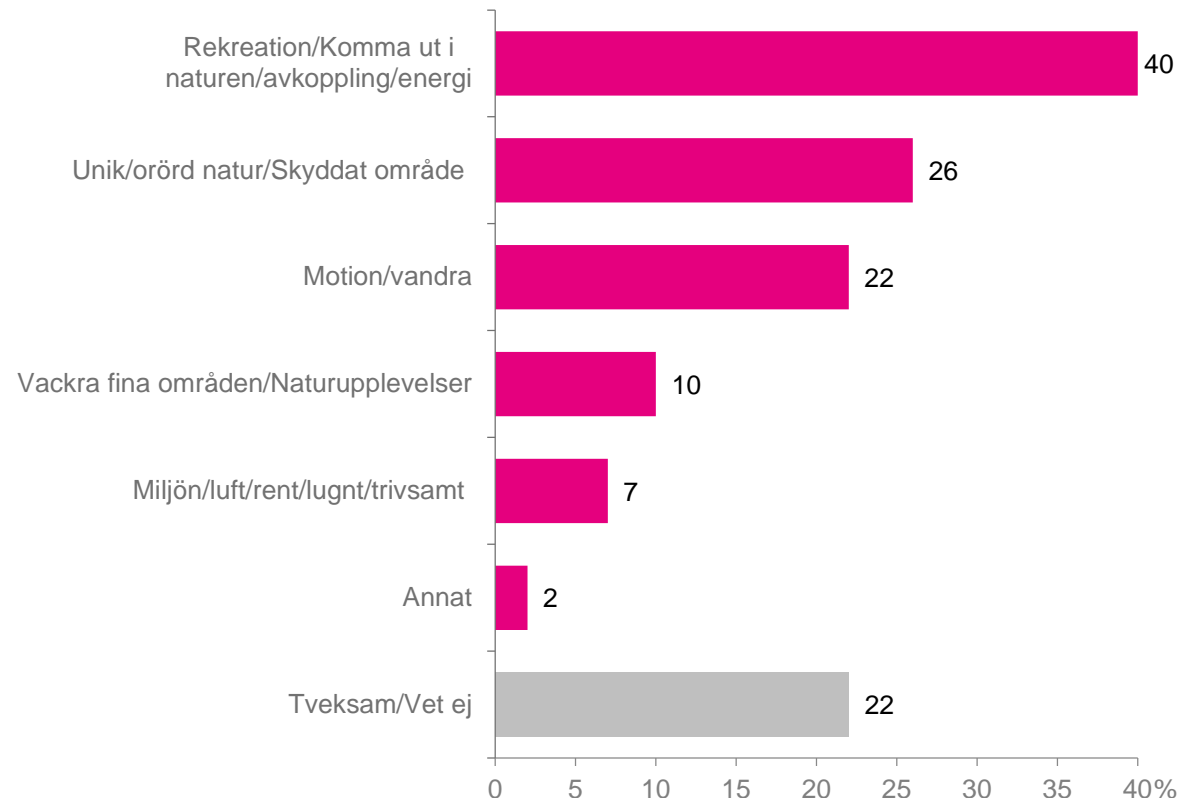
- År 2018 uppger drygt 5 av 10 att de håller med om att naturreservat och nationalparker är viktiga för deras utomhusaktiviteter. Samtidigt är det 15 procent som inte håller med på att dessa är viktiga för deras utomhusaktivitet.
- Män är i högre grad oeniga om att naturreservat och nationalparker är viktiga för deras utomhusaktiviteter (M=17% och K=13%). Detsamma gäller för åldersgruppen 18-29 år (20%), jämfört med övriga åldrar.
- Boende i mindre städer/tätort och landsbygdskommuner uppger i lägre grad att de håller med om påståendet (49%), än boende i övriga landet.
- Andelen som håller med om påståendet har minskat från 72 procent år 2017 till 56 procent år 2018. Det är en signifikant minskning. På samma sätt har andelen som inte håller med ökat från 8 procent till 15 procent under senaste året. Även denna skillnad är signifikant.
- Vid analys av detta resultat bör man ha i åtanke att frågan ställs i annan ordning år 2018 jämfört med tidigare år. Tidigare var inte de utökade frågorna om skyddad natur med, att man har fått svara på dessa frågor innan kan påverka hur man besvarar denna fråga. I tidigare undersökningar har också frågan varit i ett annat sammanhang, där man fått tycka till och flera olika myndigheter. Här ställs bara frågor om Naturvårdsverket, vilket också kan påverka hur man svarar på frågorna.

Inställning till naturreservat och nationalparker

Varför håller du med om att naturreservat och nationalparker är viktiga för dina utomhusaktiviteter?

- De som är eniga med att det är viktigt med naturreservat och nationalparker för deras utomhusaktiviteter har på en öppen fråga fått uttrycka varför de tycker att detta är viktigt. Svaren har kategoriserats och visualiserats i diagrammet till höger.
- Totalt sett ger 4 av 10 uttryck för att naturreservat och nationalparker är viktiga för dem för *rekreation/komma ut i naturen/ avkoppling/energi*.
- Fler kvinnor än män uppger att reservat och parker är viktigt för *motion/vandra* (K=27% och M=17%).

Inställning till naturreservat och nationalparker

Varför håller du med om att naturreservat och nationalparker är viktiga för dina utomhusaktiviteter?

Avkoppling/energi/komma ut i naturen

"Jag bor nära naturen och spenderar helst min fritid där. Det ger mig återhämtning och energi."

"Att uppleva naturen ger ett mervärde i livet"

"Bor man i en stad så blir naturen mycket viktig för rekreation."

"Fina utflyktsmål"

Unik, orörd natur

"Tillgång till orörd natur är viktigt."

"För kommande generation måste det finnas orörd skog o mark."

"Jag trivs i orörd natur"

Motion/vandra

"Att kunna vandra i orörd vidsträckt vildmark är en otrolig upplevelse, som man inte kan göra i så många länder."

"Fin natur att motionera i motiverar mig till att träna"

Naturupplevelser

"En fantastisk källa av upplevelser."

"Ofta vackra platser med olika naturtyper."

"För att genuin natur höjer upplevelsen."

"Skydd över tid. Tillgång till informations- och utbildningsmaterial. Lättare att få kännedom om specifika platser."

Miljön/trivsamt

"Då får jag uppleva frisk natur och stor mångfald."

"Luften, friheten och naturen."

"I en ständig uppkopplad värld är det ibland skönt att koppla ner/bort och bara njuta av lövens prasslande."

Inställning till naturreservat och nationalparker

Följande ord har använts för att beskriva varför man håller med om att naturreservat och nationalparker är viktiga för respondentens utomhusaktiviteter. Ju större text desto mer frekvent förekommer ordet i svaren.

Inställning till naturreservat och nationalparker

Varför håller du *inte* med om att naturreservat och nationalparker är viktiga för dina utomhusaktiviteter?

- De som är oeniga med att det är viktigt med naturreservat och nationalparker för deras utomhusaktiviteter har på en öppen fråga fått uttrycka varför de inte tycker att detta är viktigt. Svaren har kategoriserats och visas i diagrammet till höger.
- 35 procent håller inte med om naturreservat och nationalparker är viktiga för deras utomhusaktivitet för att det *går att göra aktiviteter utan nationalpark/Är inte beroende av reservat*.
- Inga signifikanta skillnader mellan män och kvinnor.
- För små baser för respektive åldersgrupp och boende för att analysera dessa skillnader.

Inställning till naturreservat och nationalparker

Varför håller du *inte* med om att naturreservat och nationalparker är viktiga för dina utomhusaktiviteter?

Är inte beroende av nationalpark/reservat

"Mina utomhusaktiviteter är inte beroende av nationalparker och naturreservat"

"Mina utomhusaktiviteter passar inte i naturreservat eller nationalparker."

"Har utomhusaktiviteter i vilka skogar som helst, behöver inte vara naturreservat eller nationalparker för att jag ska ge mig ut."

Är inte i skog och mark/ej intresserad

"Jag besöker sällan nationalparker och naturreservat. Det är bra att de finns, men de är inte en del av min vardag."

"Jag är inte intresserad av aktiviteter i naturreservat"

"Jag tycker att vi ska vara rädda om naturen men personligen spenderar jag inte särskilt mycket tid där."

Finns inga i närheten/svårtillgängliga

"Har långt att resa till nationalpark och naturreservat"

"Bor långt från närmsta nationalpark och befinner mig sällan i naturreservat. De är viktiga, men inte för specifikt mina utomhusaktiviteter."

Naturreservat ska vara skydd för djur och natur

"Spenderar väldigt sällan tid där. Tycker det är viktigast för att bevara naturen för naturens skull."

"För att skydda naturen inte för individuella behov"

"De är ju främst till för att skyddas, inte exploateras av mig med mina hobbies eller andra turister."

Vi har mycket natur ändå

"Det finns så mycken annan natur att få friluftsupplevelser i."

"Naturreservat och nationalparker är ett överanvänt koncept, privat mark kan ofta vara mycket bättre i både kvalitet i upplevelse och kvantitet av upplevelser. Att tvinga fram reservat har inget egenvärde."

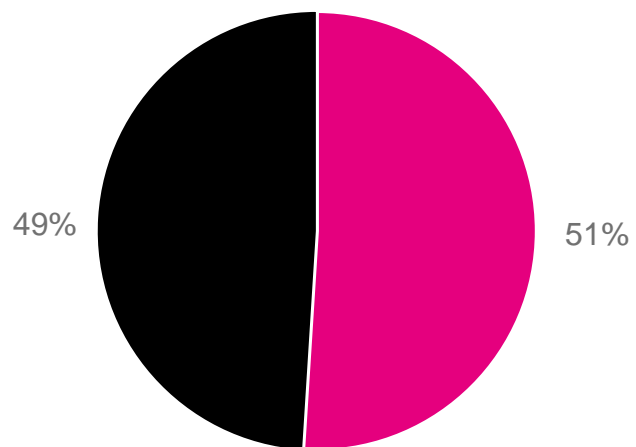
"Det finns hur mycket skog och natur utanför reservat och parker."

5

Bakgrundsfrågor

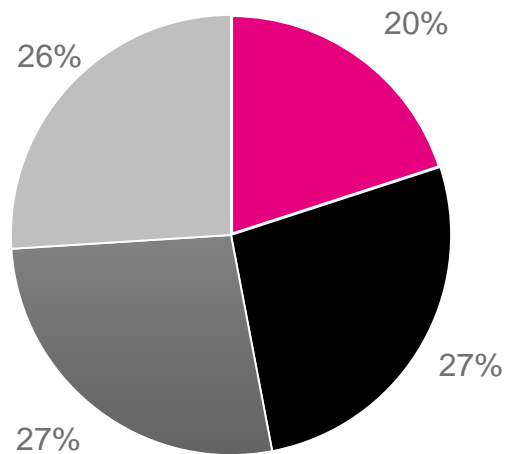
Bakgrundsfrågor

Kön

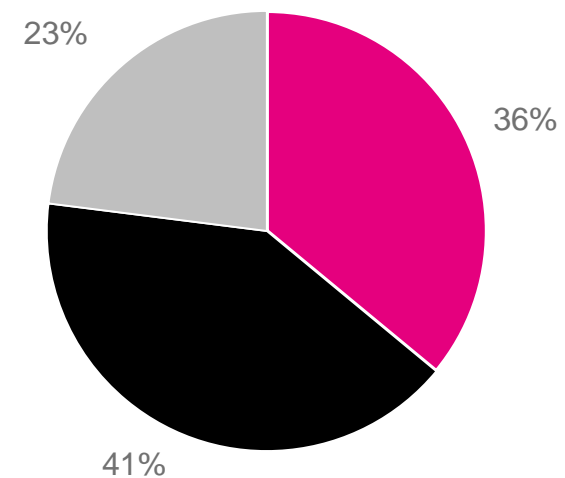
■ Man ■ Kvinna

Ålder

■ 18-29 år ■ 30-44 år ■ 45-59 år ■ 60-79 år

Geografi

■ Storstäder och storstadsnära kommuner
■ Större städer och kommuner nära större städer
■ Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

Kontakt

Jenny Börlin

Senior Project Manager

jenny.borlin@kantarsifo.com

076-536 21 79

Lina Lenefors

Managementkonsult

lina@professionalmanagement.se

070-792 38 97